

VÝROČNÍ ZPRÁVA 2011

Centrum pro rozvoj péče o duševní zdraví
Centre for Mental Health Care Development

Obsah

Úvod	3
Charakteristika a poslání organizace	4
Struktura organizace	4
Přehled činnosti	5
Odborné akce	8
Publikace	9
Spolupracující organizace	9
Finanční zpráva	10
Kontakty	11
Poděkování	14

Úvod

V roce 2011 se Centrum pro rozvoj péče o duševní zdraví (dále Centrum) věnovalo zejména projektům týkajících se regionální péče o duševně nemocné. Projekt vzešlý ze spolupráce se Světovou zdravotnickou organizací byl zacílen na zmapování dosavadních regionálních aktivit, při kterých vznikly služby pro duševně nemocné, a vytvoření obecné strategie zavádění komunitní regionální péče. Těžištěm práce Centra byl i pro rok 2011 projekt zaměřený na komplexní podporu péče o osoby s duševním onemocněním v Karlovarském kraji. Podařilo se založit a rozběhnout v Karlových Varech dvě nové sociální služby - ambulantní a terénní formu sociální rehabilitace a sociálně terapeutickou dílnu.

V oblasti vzdělávání v roce 2011 Centrum pokračovalo v úspěšně rozběhnutém projektu zahraničních odborných stáží, který byl ukončen závěrečnou konferencí, na které byly předány poznatky a zkušenosti z míst dobré praxe ve Finsku a Holandsku. Kromě toho začaly dva zcela nové vzdělávací projekty. První z nich je zaměřen na specializační vzdělávání poskytovatelům sociální péče pro duševně nemocné, druhý se věnuje přípravě vzdělávacího modulu o problematice integrovaného přístupu v léčbě duálních diagnóz. Tento nový vzdělávací modul bude posléze zařazen do nabídky Vzdělávacího institutu Centra, který Centrum postupně doplňuje a připravuje pro něj nové kurzy.

Vrcholem informačních a destigmatizačních snah Centra byla kampaň v Karlovarském kraji na podzim roku 2011 (v rámci oslav Světového dne duševního zdraví). Součástí kampaně s názvem „Patříme k vám“ byla bezplatná anonymní telefonní linka, putovní výstava obrazů osob s duševním onemocněním a představení Bohnické divadelní skupiny Citadela. Stálíci je poradna a texty o duševních poruchách na webových stránkách www.stopstigma.cz.

Rok 2011 byl bohatý i na publikační činnost. V českém jazyce Centrum vydalo užitečnou příručku „Dítě a rodič nemocný rakovinou“, která byla převzata z finského originálu. V omezeném nákladu byla vydána kniha Grahama Thornicrofta „Shunned“ (Ti, kterým se vyhýbáme) a Manuál k integrované léčbě duálních poruch Prof. Drakea.

Děkujeme za spolupráci v roce 2011 všem našim kolegům a příznivcům.

Barbora Wenigová

Charakteristika a poslání organizace

Centrum pro rozvoj péče o duševní zdraví (dále jen Centrum) je nestátní nezisková organizace, která vznikla v roce 1995. Jejím posláním je napomáhat procesu rozvoje péče o osoby s duševním onemocněním v České republice. Ve své činnosti poskytuje informace a prostor pro pojmenování a řešení problémů v oblasti péče o duševní zdraví. Všechny aktivity se obracují jak na poskytovatele péče, pacienty a jejich příbuzné, tak na pracovníky veřejné správy na všech úrovních (ministrské, krajské, místní) a na zdravotní pojišťovny.

Struktura organizace

Valná hromada

Valná hromada je tvořena zástupci členů Centra:

Asociace denních stacionářů a krizových center
Asociace komunitních služeb v oblasti péče o duševní zdraví
Česká asociace pro psychické zdraví - občanské sdružení
Česká společnost pro duševní zdraví
Český institut pro supervizi, o. s.
Fokus - Sdružení pro péči o duševně nemocné
Občanské sdružení Kolumbus
Sananim, o. s.

Správní rada

PhDr. Václava Probstová, CSc.
MUDr. Jana Žmolíková
MUDr. Alena Šteflová, PhD.

Ředitelka

Mgr. Barbora Wenigová

Přehled činnosti

Pilotní projekty – vytváření modelů péče

Individuální projekt Karlovarského kraje „Rozvoj péče o osoby s duševním onemocněním na území Karlovarského kraje“ (2010–2011)

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠÍ BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Projekt byl financován z prostředků Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR.

Myšlenka vzniku projektu vyšla z celkové potřeby zlepšení stavu péče o osoby s duševním onemocněním, potvrzené šetřeními v rámci předchozích projektů. Karlovarský kraj byl pro tento projekt vybrán jako oblast s nejméně rozvinutou sítí zdravotně-sociálních služeb pro duševně nemocné. Po ukončení mapování stavu služeb pro duševně nemocné v kraji a vytvoření koncepce péče byly vytvořeny dvě nové sociální služby – ambulantní a terénní forma sociální rehabilitace a sociálně terapeutická dílna. Po celou dobu projektu probíhalo systematické vzdělávání sociálních pracovníků a zaměstnanců úřadů, stejně tak jako informační a destigmatizační kampaň, zaměřená na úředníky i veřejnost, která byla realizována ve spolupráci s webovými stránkami www.stopstigma.cz. Více naleznete na samostatných stránkách projektu www.rpkk.cz.

Odborná vedoucí projektu: Mgr. Barbora Wenigová

Projektová manažerka: Mgr. Zuzana Barešová

Podpora rozvoje komunitní regionální péče v České republice (Biennial Collaborative Agreement 2010–2011)

Obsahem projektu byla analýza udržitelnosti dosud vzniklých regionálních projektů rozvoje komunitních služeb pro duševně nemocné. Vybranými regiony byly Praha 11, Pardubice, Bílá Voda, Mladá Boleslav, místa z rozvojových projektů MATRA I a MATRA II. (financovaných nizozemským ministerstvem zahraničních věcí, 1995–2001), a region Vysočina. Během projektu byly zmapovány předpoklady vzniku, překážky a pozitivní vlivy na rozvoj komunitní péče v regionech. Na základě ukončeného mapování byly definovány obecné strategie zavádění rozvoje komunitní regionální péče. Dalším cílem projektu byla podpora realizace nového modelu služeb pro duševně nemocné v Karlovarském kraji (projekt „Rozvoj péče o osoby s duševním onemocněním na území Karlovarského kraje“).

Vedoucí projektu: Mgr. Barbora Wenigová

Projektová manažerka: Mgr. Pavla Šelepová

Vzdělávací projekty

Vzdělávací institut (2008–dosud)

(více o nabídce vzdělávacích kurzů na www.vzin.cz)

Centrum pro rozvoj péče o duševní zdraví nabízí v současné době tyto vzdělávací kurzy:

- **Psychiatrická rehabilitace na cestě k zotavení - REHAB** - Kurz slouží k rozšíření dovedností a znalostí v oblasti psychiatrické rehabilitace především pro sociální pracovníky a psychiatric-

ké sestry. Kurz je možné absolvovat i ve dvou částech v rámci samostatně akreditovaných kurzů (**Základy psychosociální rehabilitace osob s duševním onemocněním a Komplexní psychosociální rehabilitace**).

- **Práce s rodinami osob s duševním onemocněním** – Obsahem kurzu je historie přístupů práce s rodinami, vztah rodiny a nemocného, práce se stresem, formy práce s rodinou, praktická cvičení a nácvik.
- **Metoda hodnocení potřeb CAN-C** – Kurz slouží k osvojení metody hodnocení zdravotních a sociálních potřeb duševně nemocných CAN.
- **Metoda HoNOS (Hodnocení zdravotního stavu)** – Kurz slouží k osvojení metody hodnocení zdravotního stavu duševně nemocných pomocí metody HoNOS.
- **Minimum z psychiatrie pro pracovníky v pomáhajících profesích** – Kurz seznámí s problematikou duševního onemocnění, péče o duševně nemocné, včetně jejího legislativního rámce a problematiky posuzování nároku na příspěvek na služby u duševně nemocných.
- **Přístup k sexualitě lidí s psychózou v rámci poskytování sociálních služeb** - Kurz je zaměřen na získání teoretických znalostí specifík sexuality u lidí s psychózou.

V roce 2011 probíhaly kurzy pod hlavičkami projektů. Komplexní vzdělávání sociálních pracovníků a úředníků se uskutečnilo pod hlavičkou projektu “Rozvoj péče o osoby s duševním onemocněním na území Karlovarského kraje”, kde bylo vzděláno přes 200 účastníků v akreditovaných i neakreditovaných kurzech. Další kurzy byly realizovány v projektu “Vzdělávání poskytovatelů sociálních služeb pro osoby s duševním onemocněním”, ve kterých bylo podpořeno 37 osob.

Projektová manažerka: Mgr. Petra Horáková

Vzdělávání poskytovatelů sociálních služeb pro osoby s duševním onemocněním (2011–2012)

Projekt má za cíl usnadnit přístup ke specializačnímu vzdělávání poskytovatelům sociálních služeb pro duševně nemocné, o které je mezi poskytovateli velký zájem, rozvíjet kvalitu sociálních služeb, podpořit moderní péči v ČR a zavést metody hodnocení efektivity služeb do praxe. V rámci nabízených seminářů se sejdou účastníci z organizací různých velikostí, krajů a zaměření a budou si předávat své zkušenosti, kontakty a realizovat snahu o síťování služeb v jednotlivých krajích a celé ČR.

Vedoucí projektu: Mgr. Barbora Wenigová
Projektová manažerka: Mgr. Petra Horáková

Vzdělávání v integrovaném přístupu k osobám s duální diagnózou (2011 – 2012)

Projekt reaguje na vzrůstající počet osob, které trpí souběžně duševním onemocněním a poruchami spojenými s užíváním návykových látek (tzv. duální diagnózou). Na pacienty s duální diagnózou nejsou služby dostatečně vybaveny a pracovníci s nimi neumějí pracovat.

Centrum pro rozvoj péče o duševní zdraví na tento problém reaguje a vzdělá během projektu 12 odborníků v oblasti péče o duševní zdraví. V druhé polovině projektu bude vytvořen na základě nově získaných znalostí vzdělávací program pro poskytovatele služeb s duální diagnózou, který bude ověřen na pracovnících Centra pro rozvoj péče o duševní zdraví a pracovnících partnerů projektu.

Vedoucí projektu: MUDr. Zuzana Foitová, MUDr. Petr Příhoda
Projektová manažerka: Mgr. Lenka Březinová

Edukační příručky pro pomoc dětem rodičů nemocných rakovinou (2011)

MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Projekt, podpořený z Programu vyrovnávání příležitostí pro občany se zdravotním postižením Ministerstva zdravotnictví České republiky, měl za cíl přeložit do čestiny a vydat edukační příručku „Dítě a rodič nemocný rakovinou“. Příručka původně vznikla v rámci programu Efektivní rodina, který probíhá ve Finsku. Děti rodičů s vážným onemocněním trpí velkou zátěží. Příručka pomáhá předcházet vzniku duševních problémů nebo sociální izolace u těchto dětí.

Příručka byla vytištěna v nákladu 1500 ks a byla distribuována do sítě onkologických zařízení a vybraným praktickým lékařům pro dospělé, psychiatrům a psychologům.

Dále byl vytvořen leták, upozorňující na možnost získat příručku zdarma stažením na destigmatizačním portále www.stopstigma.cz a na stránkách organizace www.cmhcd.cz. Leták byl vytištěn v nákladu 2000 ks a rozeslán dalším vybraným odborníkům a na pracoviště po celé ČR.

Brožura je dále inzerovaná na stránkách České onkologické společnosti ČLS JEP, mezi četnými zdroji informací pro pacienty a jejich blízké.

Vedoucí projektu: Mgr. Barbora Wenigová
Projektová manažerka: Mgr. Lenka Březinová

Zahraniční stáže v oblasti péče o duševní zdraví (2009–2011)

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

V listopadu 2011 byl ukončen dvouletý projekt OP LZZ, jehož obsahem bylo vzdělávání pracovníků neziskových organizací z celé ČR zabývajících se péčí o duševně nemocné. Vzdělávání probíhalo prostřednictvím stážových programů v zahraničních organizacích (Finsko, Holandsko), které nabízí srovnání s českým systémem péče a příklady dobré praxe. Stáží v zahraničí se zúčastnilo 41 osob, převážně pracovníků ve stávajících komunitních zařízeních (chráněné bydlení a práce, krizová centra). Projekt byl zakončen konferencí, na které byli její návštěvníci seznámeni se službami péče o osoby s duševním onemocněním a se systémem péče v Holandsku a Finsku. Poznatky a zkušenosti ze stáží byly také zpracovány do sborníku.

Vedoucí projektu: Mgr. Barbora Wenigová
Projektová manažerka: Mgr. Lenka Březinová

Právo a podpora odborných a uživatelských organizací

LUMOS (The Children's High Level Group) (2007–2011)

V květnu roku 2007 navázalo Centrum pro rozvoj péče o duševní zdraví spolupráci s britskou organizací The Children's High Level Group (CHLG, nyní LUMOS) a od září 2007 poskytuje odborné a organizační zázemí pobočce této organizace v České republice. Nadace CHLG byla založena v roce 2005 baronesou Emou Nicholson a spisovatelkou Joanne Rowlingovou. Cílem této charity je zlepšení životních podmínek dětí v oblasti zdraví, vzdělávání a celkové kvality života. Organizace se snaží o tuto změnu především jednáními se zodpovědnými institucemi. Hlavním obsahem činnosti pobočky v České republice je především posílit mimoústavní péči o ohrožené děti a dosáhnout legislativních změn. V roce 2011 se česká pobočka LUMOS osamostatnila a její podpora byla ukončena.

Projektová manažerka: Ing. Petra Kačírková

Celonárodní organizace příbuzných duševně nemocných SYMPATHEA, o. p. s. (2005–2011)

Centrum poskytuje odborné a organizační zázemí společnosti SYMPATHEA, která je za Českou republiku řádným členem mezinárodní organizace příbuzných EUFAMI. Tato organizace se podílí na prosazování práv duševně nemocných a jejich příbuzných na celoevropské úrovni, podporuje vznik a svébytnost příbuzenských hnutí, zapojuje je do svých projektů, pořádá kurzy, semináře. Členové organizace zajišťují především přenos informací z EUFAMI do českých organizací a provoz svépomocného klubu.

Vedoucí projektu: Mgr. Pavla Šelepová

Boj s předsudky (destigmatizační projekty)

Informační a destigmatizační kampaň probíhala v rámci projektu „Rozvoj péče o osoby s duševním onemocněním na území Karlovarského kraje“.

Odborné akce

Kampaň ke dnům duševního zdraví

Při příležitosti oslavy Světového dne duševního zdraví 10. října 2011 připravilo Centrum pro rozvoj péče o duševní zdraví pro Karlovarský kraj v rámci projektu „Rozvoj péče o osoby s duševním onemocněním na území Karlovarského kraje“ destigmatizační kampaň pod názvem „Patříme k vám“. Součástí kampaně byla bezplatná anonymní telefonní linka, putovní výstava obrazů osob s duševním onemocněním a představení Bohnické divadelní skupiny Citadela.

Bezplatná anonymní telefonní linka byla k dispozici od 4. do 31. 10. od 16 do 20 hodin. Na dotazy lidí, kteří si nevědí rady se svými problémy nebo s duševní nemocí někoho ze svých blízkých, odpovídali zkušené psychologové a psychiatři.

Putovní výstava obrazů osob s duševním onemocněním, byla zahájena vernisáží 5. 10. na Krajském úřadě Karlovarského kraje. Zde byla výstava umístěna do 10. 9., a poté byly obrazy ke zhlédnutí od 12. do 17. 10. v Galerii Na ochoze. Výstavu si dále mohli prohlédnout obyvatelé Sokolova a Chebu.

Kabaret Artaud - hru o životě, tvorbě a šílenství - zahráli členové divadelního souboru Citadela, mezi nimiž jsou jak profesionální herci, tak osoby s duševním onemocněním z pražské psychiatrické léčebny Bohnice. Představení se odehrálo v karlovarském kině Drahomíra 10. 10. v 18 hodin.

Všechny akce byly součástí informační a destigmatizační kampaně v rámci projektu „Rozvoj péče o osoby s duševním onemocněním na území Karlovarského kraje“.

Publikace

- Dartmouth Psychiatric Research Center: *Integrovaná léčba duálních poruch*. Překlad Channel Crossing, s.r.o. Praha: Centrum pro rozvoj péče o duševní zdraví, 2011, 334 s. ISBN 978-80-260-1338-9. (z angl. originálu: “IDDT: Integrated dual disorders treatment. Hazelden, 2010).
- Thornicroft, G.: *Ti, kterým se vyhýbáme: Diskriminace lidí s duševním onemocněním*. Překlad Channel Crossing, s.r.o. Praha: Centrum pro rozvoj péče o duševní zdraví, 2011, 320 s. ISBN 978-80-260-0302-1. (z angl. originálu: “Shunned: Discrimination Against People with Mental Illness”. Oxford University Press, 2006)
- *Základy komunitní péče pro osoby s duševním onemocněním* (Příručka pro pracovníky sociálních služeb a odborníky). Praha: Centrum pro rozvoj péče o duševní zdraví, 2011, 52 s.
- Vaisanen, L.; Solantaus, T.: *Dítě a rodič nemocný rakovinou*. Překlad Vladimír Piskoř. Praha: Centrum pro rozvoj péče o duševní zdraví, 2011, 31 s.
- Probstová, V. et al.: *CAN: Camberwellské šetření potřeb*. 2. vyd. Praha: Centrum pro rozvoj péče o duševní zdraví, 2011, 63 s. ISBN 978-80-260-0138-6.

Spolupracující organizace

Asociace denních stacionářů a krizových center
Asociace komunitních služeb v oblasti péče o duševní zdraví
AMEPRA, s. r. o.
Centrum pro rozvoj péče o duševní zdraví MSK
DDeM, s.r.o.
ESET-HELP, o. s.
ESET, Psychoterapeutická a psychosomatická klinika, s. r. o.
Fokus Praha, o. s.
Fokus Mladá Boleslav
Fokus Vysočina
Green Doors, o. s.
Kolumbus, o. s.
KOTEC, o. s.
Komunitní plánování, o.p.s.
Ledovec, o. s.
Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky
Ministerstvo zdravotnictví České republiky
Práh Brno, o. s.
Péče o duševní zdraví Pardubice
Psychiatrická společnost ČLS JEP
STEM/MARK
Střep o. s.
Světová zdravotnická organizace
SYMPATHEA, o. p. s.
RNDr. Tomáš RAITER – VÝZKUM VE ZDRAVOTNICTVÍ
Výbor pro lidská práva a biomedicínu Rady vlády ČR pro lidská práva

Zahraniční spolupracující organizace

Arkin (Nizozemí)

GGZ Noord Holland Noord (Nizozemí)

Joint Authority of Kainuu (Finsko)

RINO Institute (Nizozemí)

Yulius (Nizozemí)

5. Finanční zpráva (2011)

Výkaz zisků a ztrát (ve zjednodušeném rozsahu, v tis. Kč)

	Výnosy (v tisících)
Tržby za vlastní výrobky	0,6
Tržby z prodeje služeb	13 019
Bankovní úroky	0,3
Kurzové zisky	0,2
Provozní dotace	3 011
Celkem	16 031

Položka	Náklady (v tis.)
Mzdové náklady a odvody	3 173
Poradenské a expertní služby	6 972
Nájem a telekomunikace	772
Školení, kurzy, semináře	130
Spotřební materiál	669
Ostatní služby (účetnictví, administrativa, překlady)	1 759
Cestovné	389
Reprezentace a propagace	1 852
Energie a údržba	261
Ostatní náklady	52
Celkem	16 029

Hospodářský výsledek	1,6
-----------------------------	------------

6. Kontakty

Adresa sídla

Centrum pro rozvoj péče o duševní zdraví

Řehořova 10
130 00 Praha 3
Tel./fax: +420 222 515 305
E-mail: cmhcd@cmhcd.cz
www.cmhcd.cz
IČO: 62936654
DIČ: CZ62936654

Ředitelka

Mgr. Barbora Wenigová

Centrum pro rozvoj péče o duševní zdraví
Řehořova 10
130 00 Praha 3
Mobil: +420 608 339 848
E-mail: wenigova@cmhcd.cz
www.stopstigma.cz

Konzultanti

MUDr. Zuzana Foitová

Fokus Praha o.s.
Komunitní centrum Fokus
Meziškolská 2
169 00 Praha 6 - Břevnov
Tel.: +420 233 354 547
Mobil: +420 777 800 387
E-mail: foitova@fokus-praha.cz
<http://www.fokus-praha.cz>

MUDr. Ondřej Pěč

ESET, Psychoterapeutická a psychosomatická klinika, s.r.o.
Vejvanovského 1610
149 00 Praha 4
Tel.: +420 272 940 880
E-mail: eset.pec@volny.cz
www.klinikaeset.cz

MUDr. Petr Příhoda

Centrum krizové intervence PL Bohnice
Ústavní 91
181 00 Praha 8
Tel.: +420 284 016 110
E-mail: petr.prihoda@plbohnice.cz
<http://www.plbohnice.cz>

MUDr. Jan Stuchlík

Fokus Mladá Boleslav
Ptácká 138
293 01 Mladá Boleslav
Tel.: +420 326 725 814
Mobil: +420 608 130 099
E-mail: stuchlik@fokus-mb.cz
www.fokus-mb.cz

Manažerky**Mgr. Lenka Březinová**

Centrum pro rozvoj péče o duševní zdraví
Řehořova 10
130 00 Praha 3
E-mail: brezinova@cmhcd.cz
Tel.: +420 222 515 305
Mobil: +420 775 555 516

Mgr. Petra Horáková

Centrum pro rozvoj péče o duševní zdraví
Řehořova 10
130 00 Praha 3
E-mail: horakova@cmhcd.cz
Tel.: +420 222 515 305
Mobil: +420 775 592 277

Mgr. Pavla Šelepová

Centrum pro rozvoj péče o duševní zdraví
Řehořova 10
130 00 Praha 3
E-mail: selepova@cmhcd.cz
Tel.: +420 222 515 305
Mobil: +420 775 582 277

Asistentka

Bc. Eva Fialová

Centrum pro rozvoj péče o duševní zdraví

Řehořova 10

130 00 Praha 3

E-mail: fialova@cmhcd.cz

Tel.: +420 222 515 305

Mobil: +420 775 555 517

Účetní

Ing. Jiří Čihák

Centrum pro rozvoj péče o duševní zdraví

Řehořova 10

130 00 Praha 3

E-mail: cihak@cmhcd.cz

Tel.: +420 222 515 305

PODĚKOVÁNÍ

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

World Health Organization
Kancelář v České republice